

Torsdag den 4. oktober 2018

P8_TA(2018)0375

Foringelse af mediefriheden i Hviderusland, navnlig sagen om Charter 97

Europa-Parlamentets beslutning af 4. oktober 2018 om forringelse af mediefriheden i Hviderusland, navnlig sagen om Charter 97 (2018/2861(RSP))

(2020/C 11/04)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til sine tidligere beslutninger om Hviderusland,
- der henviser til verdenserklæringen om menneskerettighederne og til alle de menneskerettighedskonventioner, som Hviderusland er part i,
- der henviser til forretningsordenens artikel 135, stk. 5, og artikel 123, stk. 4,
- A. der henviser til, at EU i februar 2016 som et tegn på velvilje ophævede størstedelen af sine restriktive foranstaltninger over for hviderussiske embedsmænd og juridiske enheder for at begynde at føre en engagementspolitik med henblik på at anspore Hviderusland til at respektere principperne om menneskerettigheder, demokrati og retsstatsforhold;
- B. der henviser til, at EU flere gange har gentaget, at forbindelserne mellem EU og Hviderusland kun kan fremmes yderligere, når de baseres på tillid og værdier som demokrati, retsstatsforhold og grundlæggende frihedsrettigheder;
- C. der henviser til, at de nuværende politikker i Hviderusland underminerer disse værdier og derved forhindrer EU i at tilbyde Hviderusland en bredere deltagelse i det østlige partnerskab og tættere forbindelser eller i at undertegne prioriteterne for partnerskabet mellem EU og Hviderusland;
- D. der henviser til, at situationen vedrørende mediefriheden og ytringsfriheden fortsat forværres i Hviderusland, således som det ses af den grove forfølgelse af uafhængige nyhedsportaler og journalister som f.eks. i "BeITA-sagen";
- E. der henviser til, at de hviderussiske myndigheder for nylig igangsatte en bølge af politichikane og trusler mod journalister;
- F. der henviser til, at Journalister uden Grænser konkluderer, at mere end 100 journalister blev arresteret i 2017, i de fleste tilfælde mens de dækkede protestdemonstrationer; der henviser til, at forfølgelsen af freelancejournalister, der arbejder for uafhængige medieforetagender baseret i udlandet, har nået et hidtil uset niveau, og at disse journalister ikke har mulighed for at få akkreditering;
- G. der henviser til, at det førende uafhængige nyhedswebsted, Charter 97.org, der fokuserer på menneskerettigheder og oppositionsspørgsmål og har fået sit navn efter Charter 97 – en erklæring fra 1997, hvori der opfordres til demokrati i Hviderusland, og som blev underskrevet af journalister, oppositionspolitikere og rettighedsaktivister – blev tvunget til at flytte til Warszawa, Polen, hvor det har drevet sin virksomhed siden 2011, efter at det blev blokeret flere gange af de hviderussiske myndigheder, fik sine kontorer ransaget to gange af politiet og fik sit udstyr konfiskeret det samme år;
- H. der henviser til, at adgangen til webstedet Charter 97 siden den 24. januar 2018 har været blokeret i Hviderusland, på ubestemt tid, uden rettergang og på baggrund af vage beskyldninger om "trusler mod de nationale interesser"; der henviser til, at ifølge chefredaktøren for Charter 97, Natalya Radina, faldt antallet af besøgende på webstedet internt i Hviderusland med 70 % i måneden efter blokeringen af webstedet Charter 97;
- I. der henviser til, at Natalya Radina har modtaget dødstrusler;
- J. der henviser til, at adgangen til webstedet Charter 97 den 16. april 2018 også blev blokeret af de russiske myndigheder på Den Russiske Føderations område;
- K. der henviser til, at grundlæggeren af Charter 97, Aleh Byabenin, blev fundet hængt i sin hjem i nærheden af Minsk i september 2010; der henviser til, at den hviderussiskfødte Pavel Sheremet, der var talsmand for organisationen bag Charter 97, blev dræbt af en bilbombe i den ukrainske hovedstad Kiev i juli 2016;

Torsdag den 4. oktober 2018

- L. der henviser til, at de hviderussiske myndigheder i begyndelsen af august 2018 gennemførte razziaer i uafhængige hviderussiske mediekanalets redaktionelle kontorer som begyndte med Tut.by og blev efterfulgt af ransagninger i BelaPAN, realty.by, Belaruskaya Navuka and Kultura; der henviser til, at razziaerne resulterede i anholdelser og tilbageholdelse af journalister, herunder chefredaktøren for Tut.by, på baggrund af påstande om, at de havde opnået ulovlig adgang til og havde anvendt onlineoplysninger fra det statsejede nyhedsbureau BELTA;
- M. der henviser til, at Hvideruslands undersøgelseskomité den 7. august 2018 indledte en straffesag i henhold til artikel 349, stk. 2, i straffeloven, som kan straffes med fængsel på op til to år (ulovlig adgang til computeroplysninger begået på baggrund af andre personlige interesser, som har forvoldt betydelig skade) mod journalister og redaktører fra en række internetressourcer, og arresterede 18 journalister, hvoraf syv blev tilbageholdt som mistænkte i tre dage; der henviser til, at der har været tilfælde af pression mod journalister og deres pårørende, og at de er blevet tvunget til at samarbejde med efterretningstjenesten og politiet;
- N. der henviser til, at de seneste ændringer af loven om massemedier, som blev vedtaget i juni 2018, udvider den statslige kontrol til at omfatte onlinemedier; der henviser til, at ændringerne, som træder i kraft den 1. december 2018, vil indføre yderligere bureaukratiske hindringer for websteder, der ønsker at blive registreret som officielle onlinemedier;
- O. der henviser til, at websteder, som vælger ikke at blive registreret, på trods af den nye lovgivning, eller som ikke opfylder de nye kriterier, nægtes akkreditering hos regeringsinstitutioner, hvilket er en yderligere censurering af pressen; der henviser til, at både registrerede og ikke-registrerede onlinemedier også vil være forpligtede til at registrere navnene på de personer, der skriver kommentarer; der henviser til, at ejerne af registrerede onlinemedier også vil være retligt ansvarlige for indholdet af disse kommentarer;
- P. der henviser til, at den nye lovgivning vil kræve, at ophavsmænd til alle indlæg og kommentarer i onlinefora identificeres, og at webstedsejerne styrer disse kommentarer;
- Q. der henviser til, at FN's særlige rapportør om menneskerettighedssituationen i Hviderusland, Miklós Haraszti, og OSCE's repræsentant for frie medier, Harlem Désir, har givet udtryk for det synspunkt, at disse lovgivningsmæssige ændringer udgør en uacceptabel begrænsning af ytringsfriheden og adgangen til information;
- R. der henviser til, at Hviderusland rangerer som nr. 155 i Journalister uden Grænsers internationale pressefrihedsindeks for 2017, som vurderer pressefriheden i 180 lande hvert år;
- S. der henviser til, at hviderussiske journalister, hvis ret til at samle, lagre og formidle oplysninger er garanteret i forfatningen, siden begyndelsen af 2018 over 70 gange er blevet idømt bøder for at samarbejde med udenlandske massemedier uden akkreditering, idet bøderne beløb sig til over 60 000 BYN; der henviser til, at artikel 22.9 i Loven om Administrative Overtrædelser er blevet et effektivt redskab til at chikanere uafhængige journalister og medieforetagender, såsom Belsat TV, der har drevet virksomhed fra Polen siden 2011;
- T. der henviser til, at Hviderusland er det eneste land i Europa, der stadig anvender dødsstraf;
- U. der henviser til, at særlige kategorier af mennesker i Belarus udsættes for fejlagtig fængsling og vilkårlig tilbageholdelse, nægtelse af ordentlig pleje og kontakt med familiemedlemmer, mens de tilbageholdes, statsorganiseret fysisk og psykisk vold, retsforfølgning og dom på usande og forfalskede anklager, uforholdsmæssigt høje finansielle sanktioner, administrative sanktioner og andre former for undertrykkelse fra de hviderussiske myndigheders side; der henviser til, at disse kategorier omfatter politiske fanger (navnlige Mikhail Zhamchuzhny and Dzmitry Paliyenko), kendte politiske modstandere, menneskerettighedsforkæmpere, civilsamfundsaktører, aktivister i miljøorganisationer, ikke-statslige organisationer og civilsamfundsorganisationer, uafhængige bloggere, journalister og redaktører, fredelige demonstranter fra alle samfundslag og navnlige aktivister fra uafhængige fagforeninger (navnlige Henadz Fiadynich and Ihar Komlik);
- fordømmer på det kraftigste de gentagne chikanerier og tilbageholdelsen af journalister og uafhængige medier i Hviderusland; opfordrer indtrængende myndighederne til at sætte en stopper for al retslig chikane, intimidering og trusler imod journalister og uafhængige medier og til at tillade nye portaler at fungere frit;
 - anser de hviderussiske myndigheders blokering af nyhedswebsitet Charter 97 siden januar 2018 for uacceptabel; gentager sin opfordring til de hviderussiske myndigheder om omgående og ubetinget at ophæve blokaden for internetadgang til nyhedswebsitet inden for Hviderusland;

Torsdag den 4. oktober 2018

3. fordømmer på det kraftigste de ændringer af medielovgivningen, der er vedtaget, og som bruges til at stramme kontrollen over internettet; understreger igen sin dybe bekymring over det forværrede klima for de uafhængige og oppositionens websites og medieforretagender og journalister i Hviderusland;
4. er af den opfattelse, at uafhængige medier ikke udgør en trussel for myndighederne, men at de derimod er et vigtigt element i systemet med gensidig kontrol og derfor af regeringen bør betragtes som en potentiel kritisk partner og ikke som en fjende;
5. beklager, at Hviderusland fortsat fører en undertrykkende og udemokratisk politik imod journalister, advokater, politisk aktive, menneskerettighedsforkæmpere, civilsamfundsaktører og andre, der ses som en trussel mod det politiske etablerement; understreger, at en sådan undertrykkelse hindrer et tættere forhold til EU og bredere deltagelse i det østlige partnerskab;
6. gentager sin opfordring til de hviderussiske myndigheder om at styrke respekten for de demokratiske principper, retsstaten, menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, herunder respekten for sandfærdig og neutral journalistik i overensstemmelse med verdenserklæringen om menneskerettighederne og de internationale og regionale menneskerettighedsinstrumenter, som Hviderusland har ratificeret;
7. opfordrer til, at EU-institutionerne lader deres prioriteter for partnerskabet mellem EU og Hviderusland omfatte stærke henvisninger til mediernes uafhængighed, talefrihed og forsamlingsfrihed; opfordrer EU-Udenrigstjenesten og medlemsstaterne til at sikre, at EU's bistandsprogrammer og andre former for bilateralt samarbejde, herunder finansiel bistand, er knyttet til klare og konkrete skridt i retning af demokratisering og åbenhed, herunder en omfattende valgreform og fuld respekt for mediefriheden;
8. opfordrer EU-Udenrigstjenesten og Kommissionen til at fortsætte sin støtte til civilsamfundsorganisationerne i Hviderusland og i udlandet; understreger i den forbindelse behovet for at støtte alle uafhængige informationskilder for det hviderussiske samfund, herunder medieprogrammer på hviderussisk, og dem i udlandet, såsom Charter 97 og Belsat TV;
9. opfordrer næstformanden i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik til nøje at overvåge situationen for mediefriheden i Hviderusland i samarbejde med De Forenede Nationers rapportør for Hviderusland;
10. opfordrer indtrængende de hviderussiske myndigheder til tillade de politiske og offentlige organisationer at fungere fuldt ud og frit og til at ophæve artikel 193/1 i straffeloven, der indskrænker friheden til fredelig forsamling og foreningsfriheden;
11. opfordrer kraftigt til ubetinget og omgående løsladelse af de politiske fanger Mikhail Zhamchuzhny and Dzmitry Paliyenka og til, at alle tidligere politiske fanger fuldt ud rehabiliteres; opfordrer myndighederne til at give alle uafhængige fagforeninger mulighed for at spille deres legitime og centrale rolle i civilsamfundet uden hindringer; beklager dommen af 24. august 2018 mod Henadz Fiadynich og Ihar Komlik, aktivister fra den uafhængige fagforening REP, på fire års begrænsning af deres frihed;
12. roser det arbejde, som FN's særlige rapportør om menneskerettighedssituationen i Hviderusland, Miklós Haraszti, har udført, og gør hans efterfølger, Anaïs Marin, opmærksom på det omfattende magtmisbrug, indskrænkning af individuelle og kollektive friheder og undertrykkelse af civilsamfundet, de uafhængige fagforeninger og medier, som det klart fremgår af Haraszti's rapporter;
13. opfordrer i dette øjemed de hviderussiske myndigheder til straks at anerkende mandatet for FN's særlige rapportør om menneskerettighedssituationen i Hviderusland og til, at Kommissionen, Den Europæiske Investeringsbank og Banken for Genopbygning og Udvikling stiller enhver yderligere finansiel eller teknisk bistand til rådighed for Hviderusland betinget af de ovennævnte omstændigheder, idet de bevarer EU's evne til direkte at finansiere det hviderussiske civilsamfund;
14. er fortsat bekymret over opførelsen af et atomkraftværk i Ostrovets; bemærker rapporten om stresstests og anbefalingerne, der blev offentliggjort den 3. juli 2018, og kræver, at stresstestens anbefalinger gennemføres som en betingelse for yderligere udvikling af samarbejdet mellem EU og Hviderusland, navnlig hvad angår underskrivelsen af prioriteterne for partnerskabet mellem EU og Hviderusland;
15. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, næstformanden i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, medlemsstaternes regeringer og parlamentet og Hvideruslands præsident og regering.